

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/215/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314207280
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8314207280.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, proti žalovaným 1. S. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXXX/X, N., právne zastúpený JUDr. Ladislavom Bujňákom, advokátom, Sládkovičova 8, Prešov, 2. KOOOPERATÍVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného v 1.rade proti uzneseniu Okresného súdu Humenné z 8.7.2014, č. k. 21C/97/2014-28, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie vo výroku o náhrade trov konania.

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým uznesením konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) cit.: „Žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu zaslal súdu vyjadrenie pred prvým riadnym pojednávaním, v ktorom si uplatnil trovy konania, ktoré však nevyčíslil. Súd použil pri náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1.rade aj ust. § 150 ods. 1 O. s. p., lebo je tu dôvod hodný osobitného zreteľa, kedy súd nemusí výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. V tomto prípade súd vidí dôvod hodný osobitného zreteľa v samotnom predmete sporu, v postavení žalobcu, ktorý si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej na základe dopravnej nehody, pri ktorej zahynula jeho manželka a bola zranená aj jeho maloletá dcéra“.

Proti tomuto uzneseniu, len proti výroku o náhrade trov konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný v 1.rade. Uviedol, že žalobca podal žalobu na súde 11.6.2014 a žalovaný v 1.rade dňa 23.6.2014 poveril svojim zastupovaním advokáta, ktorý následne 26.6.2014 podal vo veci písomné vyjadrenie k žalobe so skutkovým a právnym rozborom. Následne žalobca 2.7.2014 vzal žalobu späť v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť. Je teda nepochybné, že z procesného hľadiska zaviniel zastavenie konania žalobca, žalovanému vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním trovy konania, a teda v zmysle § 146 ods. 1 veta prvá O. s. p., je žalobca povinný žalovanému v 1.rade nahradiť trovy konania. Napadnuté uznesenie nie je možné v zmysle § 150 ods. 1 O. s. p. vykladať tak, že je možné kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o trovách konania nepriznať náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania. Nie je možné považovať za okolnosti hodné osobitného zreteľa, že by priznanie náhrady trov konania spôsobilo žalobcovi väčšiu ujmu ako žalovanému. Pri skúmaní dôvodov hodných osobitného zreteľa, súd musí skúmať tieto podmienky (majetkové, sociálne, osobné) u všetkých účastníkov konania, nielen u žalobcu. Je pravdou, že právnym základom žaloby

je náhrada nemajetkovej ujmy v súvislosti s dopravnou nehodou, avšak v tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že žalovaný úprimne oľutoval svoje konanie, bol právoplatne uznaný za vinného, avšak od tejto doby je nútený sa zdržiavať mimo svojho bydliska, keďže stále je pod hrozbou verbálnych útokov a táto nešťastná udalosť mu úplne zmenila život. Za podstatnú a zásadnú skutočnosť žalovaný v 1.rade považuje, že žalobca vo veci nemajetkovej ujmy podal na Okresnom súde Humenné dňa 11.6.2014 proti žalovanému v 1.rade dve žaloby na rovnakom skutkovom a právnom základe. Konania sa vedú pod sp. zn. 21C/97/2014 a pod sp. zn. 18C/144/2014, v tomto je vytýčený termín pojednávania na deň 9.9.2014. Dôvod, prečo žalobca podal dve žaloby, žalovanému nie je známy, avšak žalobca si musel byť vedomý, že vzhľadom na prekážku litispendencie bude musieť jednu z podaných žalôb zobrať späť. Preto podľa názoru žalovaného v 1.rade nie sú splnené zákonné podmienky na použitie ust. § 150 ods. 1 O. s. p. vo vzťahu k žalovanému v 1.rade. Takýto procesný postup predsa nemôže byť chápaný ako dôvod hodný osobitného zreteľa a nemôže mu byť poskytnutá právna ochrana. Žalobca bude mať v prípade úspechu vo veci 18C/144/2014 právo na priznanie náhrady trov konania. S poukazom na uvedený procesný postup žalobcu je nepochybné, že zastavenie konania zaviniť žalobca, a to svojim úmyselným konaním, a teda žalovanému v 1.rade patrí zákonne a spravodlivo v zmysle § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p. náhrada trov konania. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie vo výroku o náhrade trov konania zmenil a zaviazal žalobcu k náhrade trov konania v prospech žalovaného v 1.rade vo výške 1.084,48 Eur.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalobca. Uviedol, že o podaní žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy vedenej pod sp. zn. 21C/97/2014 nemal žiadnu vedomosť. Žalobu podával v jeho mene JUDr. F. S., s ktorým sa nikdy nestretol, vec s ním nikdy neprejednal ani plnú moc na podanie žaloby mu nikdy neudelil. Po dopravnej nehode, pri ktorej umrela jeho manželka, pod vplyvom stresu a celkových okolností s tým súvisiacich, podpísal príkaznú zmluvu s Európskym centrom odškodného. S uvedeným centrom rok a pol pred podaním žaloby sa nevedel skontaktovať, nikto ho z ich strany ani neoslovil, neprejednal s ním podanie žaloby a zamestnanec tohto centra, s ktorým uvedenú vec pôvodne riešil mu oznámil, že už tam nepracuje a uvedené centrum už žiadnu činnosť nevykonáva. Za takejto situácie z dôvodu hrozby premlčania nároku oslovil ním zvoleného advokáta s požiadavkou na spísanie žalobného návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy. Preto bol prekvapený, keď po podaní žaloby vypracovanej ním zvoleným advokátom dostal oznámenie od JUDr. F. S. o podaní žaloby pod sp. zn. 21C/97/2014. Preto dôvera žalobcu voči Európskemu centru odškodného a voči jemu neznámemu advokátovi bola vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nulová, a preto po obdržaní listu od JUDr. S., obratom uvedenému advokátovi odvolal plnú moc a oznámil mu, že nechce, aby ho v tejto veci zastupoval; vzal podanú žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že si uplatňuje rovnaké práva v konaní vedenom pod sp. zn. 18C/144/2014 Okresného súdu Humenné, v ktorom ho zastupuje ním iniciovaný právny zástupca. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 150 O. s. p., potvrdil uznesenie v jeho napadnutej časti ako vecne správne. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti ako vecne správne v súlade s ust. § 219 O. s. p. potvrdil a nepriznal náhradu trov konania účastníkom konania.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 O. s. p., preskúmal uznesenie vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným v 1.rade spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 O. s. p. a zistil, že uznesenie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť.

Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami poznamenáva, že právna úprava rozhodovania súdu o náhrade trov konania v prípade jeho zastavenia bez ďalšieho neumožňuje rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z previazanosti ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a § 146 ods. 2 O. s. p. vyplýva, že ak súd konanie zastavuje, je potrebné najprv zaoberať sa otázkou, či niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie muselo byť zastavené.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Citované ustanovenie vyjadruje výnimku zo zásady náhrady trov konania podľa pomeru úspechu; ide o zastavenie konania z rôznych dôvodov, ktoré však musia byť v odôvodnení rozhodnutia uvedené (napr. podľa § 43, § 104, § 106 - § 108, § 111 O. s. p.).

Podľa ust. § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Vychádzajúc z ust. § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p., otázka zavinenia účastníka na zastavení konania sa hodnotí iba z procesného hľadiska. V prípade späťvzatia návrhu žalobcom zásadne platí, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania žalovanému. Výnimku z uvedenej zásady predstavuje druhá veta ust. § 146 ods. 2 O. s. p.. Ak teda žalobca pre správanie žalovaného vzal späť návrh podaný dôvodne, žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania.

V tomto konaní došlo k zastaveniu konania po procesnom úkone žalobcu, ktorý zavinil zastavenie konania; späťvzatie odôvodnil, cit: „súdu zasielam odstúpenie od príkaznej zmluvy, ktorú som pôvodne uzatvoril s Európskym centrom odškodného ako aj vypovedanie plnej moci uvedenému centru a aj JUDr. F. S., s tým, že nemám záujem aby ma uvedené subjekty naďalej v akejkoľvek veci zastupovali a robili v mojom mene akékoľvek právne úkony“. V zmysle ust. § 146 ods. 2 O. s. p. prvá veta, by mal žalovaný správne právo na náhradu trov konania. Zákon však upravuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania, a to v podobe ust. § 150 O. s. p..

Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu ust. § 150 O. s. p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o účinnom druhu nároku.

Aplikácia ustanovenia § 150 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

Ustanovenie § 150 O. s. p. nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 150 O. s. p. preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

V sporovom konaní (ako je tomu nepochybne v danom prípade konania) sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa ustanovenia § 150 O. s. p., podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Zo slovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z

posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 150 O. s. p. preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 O. s. p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.

Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 150 O. s. p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

Rozhodujúcim pre potreby rozhodovania o náhrade trov konania v predmetnej veci bolo zistenie, či možno od žalovaného v 1.rade, ktorému vznikol nárok na náhradu trov konania (§ 146 ods. 2 veta prvá O. s. p.) spravodlivo žiadať, aby si náklady vzniknuté v súvislosti s predmetným konaním hradil sám. Rozhodným preto v predmetnej veci sú okolnosti, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu nároku na súde a postoj účastníkov v priebehu konania. Ako prvostupňový súd správne uviedol, v prejednávanom prípade dôvod hodný osobitného zreteľa spočíva v samotnom predmete sporu, v postavení žalobcu, ktorý si vo vzťahu k žalovanému v 1.rade uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej na základe žalovaným v 1.rade zavinennej dopravnej nehody, pri ktorej zahynula manželka žalobcu, tiež bola zranená maloletá dcéra žalobcu, pričom dopravnú nehodu zaviniť žalovaný v 1.rade.

Uvedené skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu sú dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému v 1.rade. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O. s. p. bola preto dôvodná. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bolo, že žalovaný v 1.rade bol v odvolacom konaní neúspešný a žalobca ako úspešný nežiadal priznať náhradu trov konania.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.